

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>A házasság és a regisztrált partnerkapcsolat vagyoni jogi hatásai>Házassági vagyoni jogi rendszerek

Finnország

1 Létezik-e törvényben előírt házassági vagyoni jogi rendszer ebben a tagállamban? Mit ír elő?

A finn házassági vagyoni jogi rendszer a késleltetett vagyontársaság fogalmán alapul. Ez azt jelenti, hogy a házasság fennállása alatt a vagyon külön tulajdonban van, de a házasság megszűnése esetén a vagyont egyenlő arányban meg kell osztani a házastársak között.

A házasságkötés nem változtatja meg a házastársak vagyonának tulajdonjogát. A házasságról szóló finn törvény (*Avoliittolaki* 234/1929) szerint az egyik házastárs házasságkötés előtti vagyonát a házastárs vagyonának marad a házasság fennállása alatt. A házasság fennállása alatt öröklés vagy ajándékozás útján szerzett vagy kapott vagyon szintén a házastársak saját vagyonának marad. A vagyon mellett az adósságok sem közösek, ami azt jelenti, hogy mindkét házastárs egyedül felel az általa a házasságkötés előtt vagy a házasság fennállása alatt vállalt adósságért. Mindazonáltal a két házastárs egyetemlegesen felel az egyik házastárs által a család eltartása érdekében vállalt adósságért.

A finn házassági vagyoni jogi rendszerben mindkét házastársat megilleti a másik házastárs vagyonához való házastársi jog. Ez a jog mindkét házastársat vagy az elhunyt házastárs özvegyét és örököseit feljogosítja a házastársak nettó vagyonának felére a házastársak vagyonának a házasság megszűnésekor történő megosztása esetén. A házastársi jog a teljes vagyonra kiterjed függetlenül attól, hogy a házastársak mikor és hogyan szereztek vagy kaptak a vagyont a házasságkötés előtt. Házassági vagyoni jogi megállapodás megkötésével azonban a házastársak úgy is dönthetnek, hogy nem alkalmazzák a házastársi jogot házasságukban. Emellett az egyik házastárs által olyan közjegyzői ajándékozási okirat, végrendelet vagy kedvezményezett kikötés alapján kapott vagyon esetében, amely kiköti, hogy a kedvezményezett jövőbeli házastársát nem illetheti meg házastársi jog a szóban forgó vagyont illetően, ez a vagyon szintén ki van zárva a házastársi jog hatálya alól.

2 A házastársak milyen házassági vagyoni jogi rendszerben állapodhatnak meg? Milyen formai feltételekkel?

A házastársak akár a házasságkötés előtt, akár a házasság fennállása alatt házassági vagyoni jogi megállapodást köthetnek egymással. A házassági vagyoni jogi megállapodás hatással van a házastársak vagyonának megosztásának módjára. A házastársak például megállapodhatnak abban, hogy az egyik házastársat nem illeti meg házastársi jog a másik házastárs vagyonának egyetlen részét illetően sem, hanem mindkét házastárs megtartja saját vagyonát. A házastársak abban is megállapodhatnak, hogy a vagyon bizonyos része ki van zárva a házastársak vagyonának megosztásából.

A házassági vagyoni jogi megállapodást írásban kell megkötöni, és keltezéssel, valamint aláírással kell ellátni. Emellett megkötésénél két pártatlan személynek kell tanúként közreműködnie. A házassági vagyoni jogi megállapodás akkor lép hatályba, amikor nyilvántartásba vették azt a helyi nyilvántartási hivatalnál (*maistraatti*) (vagy 2020-tól a digitális és népeségadat-szolgáltatási ügynökségnél [*Digi- ja väestötietovirasto*]).

3 Vannak-e korlátai a házassági vagyoni jogi rendszerben való megállapodásnak?

A házasságról szóló törvény bizonyos korlátozásokat tartalmaz a vagyontárgyak – például a házastársi közös lakás vagy a háztartási ingóságok – kezelését illetően. Az egyik házastárs a másik házastárs írásbeli hozzájárulása nélkül nem rendelkezhet a házastársi közös lakásul szolgáló ingatlannal. A másik házastárs hozzájárulása nélkül az egyik házastárs nem rendelkezhet a bérleti vagy a házastársi közös lakásul szolgáló lakás birtoklására jogosító egyéb jogokkal; a mindkét házastárs által használt közös háztartási cikkek részét képező ingóságokkal; a másik házastárs által használt szükséges eszközökkel; valamint a másik házastárs vagy a gyermekek személyes használatára szolgáló ingóságokkal.

A házastársak vagyonának megosztása módosítható, ha a megosztás máskülönbözőn észszerűen eredményre vagy arra vezetne, hogy a másik házastárs igazságtalan pénzügyi előnyhöz jut. Ez azt jelenti, hogy egyedi esetben észszerű mérlegelés alapján el lehet térni a házastársak vagyonának megosztására egyébként alkalmazandó szabályoktól. A házastársak vagyonának megosztásával kapcsolatos módosítás mérlegelésekor különös figyelmet kell fordítani a házassági időtartamára, a házastársak közös háztartással, valamint a vagyon gyarapításával és megőrzésével kapcsolatos tevékenységeire, valamint a házastársak pénzügyeivel kapcsolatos egyéb hasonló körülményekre.

A házastársak vagyonának megosztásának módosításakor elrendelhető, hogy az egyik házastárs a házastársi jog alapján egyáltalán nem részesülhet a másik házastárs vagyonából, vagy hogy az említett jogot korlátozni kell; hogy bizonyos vagyontárgyakat egészben vagy részben ki kell zárni a házastársi jogból a házastársak vagyonának megosztása során; vagy hogy a másik házastárs házastársi jogából házassági szerződéssel kizárt vagyon egészét vagy egy részét egészben vagy részben a másik házastárs házastársi jogának hatálya alá tartozó vagyonnak kell tekinteni a megosztás során.

4 Milyen joghatással jár a házastársi közös vagyonra a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése?

Ha a házasság felbontásával kapcsolatos eljárás van folyamatban, vagy ha a házasság megszűnt, a házastársak vagyonát meg kell osztani, ha az egyik házastárs vagy az elhunyt házastárs örököse ezt kéri. A házastársak vagyonának megosztása során a házastársi jog úgy érvényesül, hogy meghatározzák azt az összeget, amelyet a nagyobb nettó vagyonnal rendelkező házastársnak meg kell fizetnie a másik házastárs részére. Ha egyik házastársat sem illeti meg a másik házastárs vagyonához való házastársi jog, a házastársak vagyonát a megosztás helyett szét kell választani. Ha a házastársak közös vagyonnal rendelkeznek, e vagyont kérésre meg kell osztani a házastársak vagyonának megosztásakor vagy szétválasztásakor.

A házastársak vagyonának megosztására ezenkívül akkor is sor kerülhet, ha a különválásra vonatkozó külföldi ítéletet hoztak olyan házastársak tekintetében, akiknek házassági vagyoni jogi ügyeire a finn jog az irányadó. Megosztásra azonban nem kerülhet sor akkor, ha a házastársak a különválásra vonatkozó ítélet meghozatalát követően folytatják az együttélést.

5 Milyen hatással jár a házassági vagyoni jogi rendszerre a házastársak egyikének halála?

Főszabály szerint ugyanezeket a szabályokat kell alkalmazni akkor is, ha a házasság a házastársak egyikének halála miatt szűnik meg.

Ha az elhunyt házastárs közvetlen örökösöket (gyermeket vagy azok leszármazottait) hagyott hátra, az özvegy és az elhunyt házastárs örökösei kérhetik a házastársak vagyonának megosztását. A házastársak vagyonának megosztása során főszabály szerint a teljes vagyont egyenlő arányban kell megosztani. A vagyon egyik fele a túlélő házastársat, másik fele pedig az örökösöket illeti meg. Mindazonáltal ha az özvegy az elhunyt házastártnál nagyobb vagyonnal rendelkezik, jogosult teljes vagyonát megtartani.

Ha a házasság az egyik házastárs halála miatt szűnik meg, az elhunyt házastárs azonban nem hagyott hátra közvetlen örökösöket, az özvegy örökli az elhunyt házastárs teljes vagyonát, kivéve, ha az elhunyt házastárs ettől eltérően végrendeletkezett. Ilyen esetben a házastársak vagyonát nem osztják meg az előbb elhunyt házastárs és a túlélő házastárs vagyonának között. Főszabály szerint csak mindkét házastárs halálát követően kell megosztani az utóbb elhunyt házastárs hátrahagyott vagyonát egyenlő arányban a két házastárs örökösei között. Az özvegy nem szabhatja meg végrendeletben, hogy mi jut ilyen módon az előbb elhunyt házastárs örököseinek.

Ha a közvetlen örökösök nem kérik a hagyaték megosztását, vagy az elhunyt házastárs végrendelete nem teszi szükségessé ezt, a túlélő házastárs osztatlanul tovább-birtokolhatja az elhunyt házastárs teljes hagyatékát. A túlélő házastárs mindazonáltal jogosult osztatlanul tovább-birtokolni a házastársi közös lakást és minden közös háztartási ingóságot, feltéve, hogy az özvegy nem rendelkezik másik, lakhatásra alkalmas lakóhellyel.

6 Mely hatóság hatáskörébe tartozik a házassági vagyonjogi rendszerrel kapcsolatos jogviták eldöntése?

Finnországban a hatóságok nem indítanak hivatalból a házastársak vagyonával kapcsolatos eljárásokat. Ha a házastársak nem jutnak egyezsége a megosztást illetően, a körzeti bíróság (*käräjäoikeus*) kérelemre végrehajtót jelöl ki a házastársak vagyonának megosztására.

7 A házassági vagyonjogi rendszer milyen hatást gyakorol a házastársak egyike és valamely harmadik fél közötti jogviszonyra?

Főszabály szerint a házasság nem korlátozza a házastárs ahhoz való jogát, hogy megállapodásokat kössön, de a házasság fennállása alatt mindkét házastársnak joga van a másik házastárs hozzájárulása nélkül a saját vagyonával kapcsolatos döntéseket hozni.

A házastárs emellett jog szerint nem felel közvetlenül a másik házastárs által vállalt adósságért. A házastársak mindazonáltal egyetemlegesen felelnek a kizárólag a házastársak egyike által a család eltartása érdekében vállalt adósságért, valamint a házastársi közös lakással kapcsolatos bérleti díj megfizetéséért. A házastársak csak együtt szüntethetik meg közös lakásuk bérletét akkor is, ha a bérleti szerződést kizárólag az egyik házastárs írta alá. A hitelezők jogait védi a házasságról szóló törvény, és a házastárs ezért nem tud lemondani jogairól a házastársak vagyonának megosztásakor a hitelezőkkel szemben hatályos módon. Ha a házastársak vagyonának megosztása során az egyik házastárs olyan vagyont adott át a másik házastársnak vagy ez utóbbi örököseinek, amelynek értéke jelentős mértékben meghaladja a részükre kötelezően átadandó vagyon értékét, a megosztás visszakövetelhető, és a csődvagyonba fizethető be.

8 A házastársi közös vagyon megosztására – felosztására, szétosztására vagy megszüntetésére – vonatkozó tagállami eljárás rövid leírása.

Finnországban a hatóságok nem indítanak hivatalból a házastársak vagyonával kapcsolatos eljárásokat. Ha a házasság felbontásával kapcsolatos eljárás van folyamatban, vagy ha a házasság megszűnt, a házastársak vagyonát meg kell osztani, ha az egyik házastárs vagy az elhunyt házastárs örököse ezt kéri. Ha egyik házastársat sem illeti meg a másik házastárs vagyonához való házastársi jog, a házastársak vagyonát a megosztás helyett szét kell választani. A házastársak vagyonának a házasság felbontása miatti megosztása során főszabály szerint a teljes vagyont egyenlő arányban kell megosztani, kivéve, ha a házastársak házassági vagyonjogi megállapodást kötöttek egymással. A házastársak vagyonának megosztása módosítható is, ha a megosztás máskülönben észszerűtlen eredményre vezetne. A házastársak közös vagyonát kérésre szintén meg kell osztani a vagyon megosztása vagy szétválasztása esetén.

Ha a házasság az egyik házastárs halála miatt szűnik meg, és az elhunyt házastárs közvetlen örökösöket (gyermeket vagy azok leszármazóit) hagyott hátra, az özvegy és az elhunyt házastárs örökösei kérhetik a házastársak vagyonának megosztását. E megosztás során főszabály szerint a teljes vagyont egyenlő arányban kell megosztani. A vagyon egyik fele a túlélő házastársat, másik fele pedig az örökösöket illeti meg. Ha viszont a túlélő házastárs az elhunyt házastártnál nagyobb vagyonnal rendelkezik, a túlélő házastárs minden esetben jogosult teljes saját vagyonát megtartani. Ha a házasság az egyik házastárs halála miatt szűnik meg, az elhunyt házastárs azonban nem hagyott hátra közvetlen örökösöket, a túlélő házastárs örökli az elhunyt házastárs teljes vagyonát, kivéve, ha az elhunyt házastárs ettől eltérően végrendelezett. Főszabály szerint csak mindkét házastárs halálát követően kell megosztani az utóbb elhunyt házastárs hátrahagyott vagyonát egyenlő arányban a két házastárs örökösei között.

A felek közös megegyezés alapján maguk is elvégezhetik a megosztást (megegyezéssel megosztás). Ha a felek nem jutnak egyezsége, a megosztást a bíróság által kijelölt végrehajtó végzi el a házastársak egyikének kérelmére (megosztás bírósági kijelölés alapján).

Megegyezéssel megosztás esetén a megosztást egy dokumentumban kell rögzíteni, amelyet keltezéssel és aláírással kell ellátni. Emellett két pártatlan személynek kell tanúként közreműködnie. Ha végrehajtó végzi a megosztást, azt a végrehajtó által aláírt dokumentumba kell foglalni.

A dokumentum nyilvántartásba vétel céljából benyújtható a helyi nyilvántartási hivatalhoz (2020-tól a digitális és népeségadat-szolgáltatási ügynökséghez). A megosztási dokumentum nyilvántartásba vétele mindkét házastársat védi a másik házastárs hitelezőinek visszatérítési követeléseivel szemben; az egyébként nem érinti a vagyon felek közötti megosztásának érvényességét.

9 Általában milyen eljárással történik az ingatlanok nyilvántartásba vétele, és ahhoz milyen dokumentumokat vagy információkat kell benyújtani?

Az ingatlan feletti tulajdonjog a tulajdonjog bejegyzése iránti kérelem útján vetethető nyilvántartásba. A tulajdonjogot a nyilvános tulajdon- és jelzálogjogi nyilvántartásba jegyzik be. Az ingatlan feletti tulajdonjog bejegyzését követően az új tulajdonos megjelenik a tulajdoni lapon.

Ha az ingatlan feletti tulajdonjog megváltozik annak megosztása vagy szétválasztása miatt, az ingatlan megosztására vagy szétválasztására vonatkozó megállapodás eredeti példányát, az ingatlan megosztásának indokait (például a körzeti bíróság arra vonatkozó értesítése, hogy a házasság felbontásával kapcsolatos eljárást indítottak előtte), valamint az ingatlanszerzési adó megfizetésének igazolását meg kell küldeni a finn nemzeti földmérési hivatalnak (*Maanmittauslaitos*) a tulajdonjog bejegyzését kérve.

A házasság megszűnése miatt megosztott ingatlan feletti tulajdonjog bejegyzésének határideje a megosztás hatálybalépésekor kezdődik. A tulajdonjog bejegyzésének határideje hat hónap.

Utolsó frissítés: 15/02/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.